

**Kliimaministri määruse
„Keskkonnaministri 18. jaanuari 2006. a määruse nr 5
„Euroopa naaritsa püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri”
muutmine” eelnõu**

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Looduskaitseseaduse § 10 lõike 2 alusel võtab ala püsielupaigana kaitse alla valdkonna eest vastutav minister. Eelnõukohase määruse muutmise eesmärk on Suuremõisa jõe euroopa naaritsa (*Mustela lutreola*) püsielupaiga piiride muutmine seoses piirnevate Suuremõisa mõisa pargi ja Sanglepa allee piiride ajakohastamisega. Ühtlasi ajakohastatakse püsielupaiga määruse esimest normitehnilist märkust.

Euroopa naaritsa püsielupaigad on olnud kaitse all alates 28. jaanuarist 2006. a, kui jõustus keskkonnaministri 18. jaanuari 2006. a määrus nr 5 „Euroopa naaritsa püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri”. Kaitse alla võeti euroopa naaritsa väljaspool kaitsealasid asuvad elupaigad ning kinnitati nende püsielupaikade piirid ja kaitse-eeskiri. Kõik euroopa naaritsa püsielupaigad asuvad Hiiu maakonnas.

Määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna vanemspetsialist Andres Miller (tel 503 6455, e-post andres.miller@keskkonnaamet.ee), eelnõu kaitsekorra otstarbekust on kontrollinud Keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna juhtivspetsialist Nele Saluveer (tel 5693 9110, e-post nele.saluveer@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti õigusosakonna jurist Johanna Jürima (tel 5699 8712, e-post johanna.jurima@keskkonnaamet.ee), keeleliselt on toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee).

2. Eelnõu sisu ja muudatuste põhjendused

Euroopa naaritsa püsielupaigad on moodustatud euroopa naaritsa (*Mustela lutreola*), keda loodusdirektiiv nimetab II lisas esmatähtsa liigina ja kes on ühtlasi I kaitsekategooria liik, väljaspool kaitsealasid asuvate elupaikade kaitseks. Euroopa naaritsa seisundit on Eesti ohustatud liikide punase nimestiku järgi hinnatud Eestis hävinuks. Hiiumaal tegeldakse alates 2000. aastast naaritsate taasasustamise ja loodusliku asurkonna taastamisega.

Määruse § 1 punktiga 1 ajakohastatakse määruses „Euroopa naaritsa püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” esimest normitehnilist märkust ja jäetakse alles vaid loodusdirektiivi esimene Euroopa Ühenduse Teatajas avaldamise viide.

Määruse § 1 punktiga 2 korrigeeritakse määruses „Euroopa naaritsa püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” euroopa naaritsa püsielupaiga ja selle vööndite piire Sanglepa alleega ja Suuremõisa mõisa pargiga piirneval Suuremõisa jõel. Sanglepa allee koosseisu ja piiranguvööndisse arvatakse püsielupaigast 0,1 ha, millest 0,03 ha kuulus seni püsielupaiga sihtkaitsevööndisse. Suuremõisa mõisa pargi koosseisu ja piiranguvööndisse arvatakse püsielupaigast 0,01 ha. Seega kaitsealuse ala pindala ei muutu, kuid kaitsekord leeveneb

(sihtkaitsevööndist arvatakse piiranguvööndisse) 0,03 ha. Muudatused puudutavad kaht munitsipaalomandis olevat maatükust: Sanglepa allee lõik 210 (katastritunnusega 63902:001:0653) ja Sanglepa allee lõik 200 (63902:001:0636).

3. Menetluse kirjeldus

Euroopa naaritsa püsielupaikade määruse muutmise eelnõu menetlus ja avalikustamine toimus koos Hiiu maakonna kaitsealuste parkide ja puistute piiride kehtestamise ning Kõrgessaare pargi kaitse alt välja arvamise määruse eelnõu menetluse ja avalikustamisega. Eelnõu avalik väljapanek toimus 29. novembrist kuni 21. detsembrini 2021. a Keskkonnaameti Kärkla kontoris ja Hiiumaa Vallavalitsuses. Lisaks sai avalikkus määruse eelnõu, seletuskirja ja kaardiga tutvuda veebis Keskkonnaameti ja Hiiumaa valla kodulehel. Teade määruse eelnõu avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kohta ilmus 26. novembril 2021. a üleriigilise levikuga ajalehes Õhtuleht ja kohalikus ajalehes Hiiu Leht. Ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus määruse eelnõu avalikustamise teade samuti 26. novembril 2021. a.

LKS §-s 9 sätestatud kaitse alla võtmise menetluse käigus saadeti 25. novembril 2021. a teade (nr 7-4/21/24779) määruse eelnõu avalikustamise, sh avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kohta Hiiumaa Vallavalitsusele. Teates tehti ettepanek, et ilma vastava ettepanekuta avalikku koosolekut ei korraldata, ning paluti parandusettepanekud ja vastuväited esitada Keskkonnaametile kirjalikult hiljemalt 21. detsembril 2021. aastal. Ettepanekuid koosoleku korraldamiseks või euroopa naaritsa püsielupaikade määruse muutmise eelnõu kohta Keskkonnaametile ei esitatud.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud EÜ Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50).

EÜ Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ehk loodusdirektiivi artikli 2 lõike 1 kohaselt on nimetatud direktiivi eesmärk looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsmisega kaasa aidata bioloogilise mitmekesisuse säilimisele EL liikmesriikide territooriumil. Loodusdirektiivi artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt luuakse Euroopa ökoloogiline võrgustik Natura 2000, mille loomisse annab oma panuse iga liikmesriik võrdeliselt sellega, millisel määral leidub tema territooriumil loodusdirektiivis nimetatud looduslikke elupaigatüüpe ja liikide elupaiku. Euroopa naarits on küll loodusdirektiivi liik, kuid tema Suuremõisa jõel asuvat elupaika ei ole Natura 2000 võrgustiku loodusalaks esitatud.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse mõju on hea loodus- ja elukeskkonnale, aidates piiride täpsustamisega kaasa looduskeskkonna säilitamisele ning ühes sellega inimeste põhivajaduste ja elukvaliteedi tagamisele. Määrus viib püsielupaiga ja selle vööndite piirid kooskõlla piirnevate loodusobjektide piiridega, mis välistab kaitstavate loodusobjektide kattumise ja sellega tekkida võiva segaduse kaitsekorras.

Üleeuroopaliselt olulise liigi püsielupaiga piiride parandamine aitab kaasa rahvusvaheliste

kohustuste täitmisele, seega on mõju välissuhetele hea. Lääne-Eesti saared kuuluvad UNESCO biosfääri programmiala (programm MAB ehk *Man and Biosphere*) koosseisu ning kaitstavad alad (kaitse- ja hoiualad ning püsielupaigad) on programmiala tuum- ja puhveralad (sihtkaitsevööndid on tuumalad, piiranguvööndid ja hoiualad on puhveralad), mille hea seisund tagab biosfääri programmiala hea seisundi.

Püsielupaik on juba riikliku kaitse all, mistõttu puudub määruse jõustumisel mõju sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele.

Planeeringud tuleb kooskõlla viia kehtestatud õigusaktidega. Kuid määruse kehtestamine kehtestatud planeeringuid ei mõjuta, sest püsielupaiga piirimuudatused tulenevad piirneva pargi ja allee piiri muutmise.

Määruse jõustumisega kohaliku omavalitsuse maamaksutulu ei muutu, sest piirimuudatused puudutavad vaid munitsipaalmaad.

Vastavalt looduskaitseaduse §-le 20 võib riik kokkuleppel kinnisasja omanikuga omandada kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, kinnisasja väärtusele vastava tasu eest. Euroopa naaritsa Suuremõisa jõe püsielupaiga ja selle vööndite piiride korrigeerimine piirneva pargi ning allee piiriga ei muuda ühegi kinnisasja sihtotstarbelise kasutamise võimalusi ega tekita seetõttu riigil kohustust kinnisasja omandamiseks.

6. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Määruse vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Üldkorralduse tunnustele vastavad määruses need sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse teiste ministeeriumidega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu.